

18

СЛАВА

11 АПРИЛ 2014 ГОДИНА

Компас

НАТО и ЕвроСъюз в Бургас

Ярослав Коюмджиев

Асоциация „Институт за научноизследователска и мониторингова дейност в регион Евразия“ - Бургас

Изминалата седмица се оказа доста гореща за Бургас и военните организации и структури. На 6 април, неделя, тържествено беше отбелязана 10-ата годишнина от влиянето на България във военнополитическия съюз на НАТО. Началникът на отдел „Югоизточен“ на Изпълнителна агенция „Военни клубове и военно - почивно дело“ полк. о.р. Никодим Стоянов благодари на пристъпващите офицери и старшини от Военноморска база Бургас, членовете на дружествата от запаса и резерва, на членовете на колектива на Военния клуб, както и на членовете на сродни организации и обществеността. За доклад думата беше дадена на майор о.р. Ярослав Коюмджиев.

Ярослав Коюмджиев - мой ми-

Членството на България в НАТО се поставя за първи път като политически въпрос на 23 юни 1990 г., когато Соломон Паси внася в парламента предложение за присъединяване към Североатлантическия договор.

След по-малко от месец – на 13 юли 1990 г., с Декларация на Министерството на външните работи на Република България приема поканата за установяване на редовни дипломатически връзки с НАТО, отправена в Лондонската декларация на държавните и правителствени ръководители на Алианса от 6 юли 1990 г.

През август 1990 г. посланикът на Република България в Кралство Белгия г-жа Леа Коен получава право на поддържа дипломатическите връзки с НАТО. На 15 ноември 1990 г. се е състояло първото посещение на български външен министър-Любен Гоцев, в Главната квартира на НАТО.

На 4 април 1991 г. в България се

Снимки: Николай Недев

НАТО - Манфред Върнер. На 14 ноември 1991 г. е първото посещение на президент на Република България (д-р Желю Желев) в НАТО за участие в среща със Североатлантическия съвет.

На 10 април 1996 г. България представя в НАТО Документ за обсъждане (Discussion Paper) в рамките на Засиления диалог на НАТО със заинтересовани страни - партньори по въпроси на членството. През периода май 1996 г. - април 1997 г. са осъществени 5 кръга от индивидуални разговори между България и НАТО в рамките на Засиления диалог по въпроси на членството.

Юридическата основа за участето на Въоръжените сили на Република България в съюзни и коалиционни операции и в операции по поддържане на мира (ОПМ) е чл. 84, т.11 от Конституцията на Република България, съгласно който изпращането на въоръжени сили зад граница става само с разрешение на Народното събрание по предложение на

Участието на Въоръжените сили на Република България започва през 2002 г. с възвод за санитарна обработка в състав 31 военнослужещи. През годините съставът на контингента е непрекъснато трансформиран, като през 2010 г. достига числен състав от над 620 души, разположени в Кабул, Кандехар и Херат. Към момента в тази операция участваме с Двадесет и шести контингент в състав 421 военнослужещи.

Общо в мисията на Международните сили за поддържане на сигурността в Афганистан (ISAF) в Афганистан до 24.03.2014 г. са участвали 8518 военнослужещи, от които 1635 офицери, 1749 сержанти, 5108 войници и 26 държавни служители.

Участие на Въоръжените сили на Република България в операцията на НАТО, в състава на Международните сили за сигурност в Косово (KFOR).

Участието на контингент от

на Министерския съвет на Република България, № 503 от 07.07.2011 г., е разрешено участието на военнослужещи от ВС на Република България в тези групи, с до 5 военнослужещи, в съответствие с графиците за оперативното им използване.

До момента участие са взели 8 (осем) офицери от ВМС на Република България.

Участие на ВС на Република България в операция ACTIVE EDEAVOUR (OAE).

Операция ACTIVE EDEAVOUR е инициирана през месец октомври 2001 г. (6.10.2001 г.), в отговор на терористичните атаки на 11.09.2001 г. срещу САЩ и е единствената до момента операция на НАТО по чл. V. Основната задача на ОАЕ е борбата с тероризма в Средиземно море.

Участие на Република България през годините е както следва:

- 2003 г. и 2004 с в рамките на един месец фрегата „Смели“ – 120 военнослужещи, от които 17 офицери, 35 сержанти и 68 матроси и военен транспорт АТИЯ – 50 военнослужещи, от които 6 офицери, 20 сержанти и 24 матроси;

- 2005 г. един месец фрегата „Смели“ с екипаж от 120 военнослужещи, от които 17 офицери, 35 сержанти и 68 матроси;

- 2006 г. до 2009 - фрегата „Дръзки“ с екипаж от 140 до 160 человека в рамките от един до два месеца. Общо участвали 602 военнослужещи, от които 77 офицери, 250 сержанти и 275 матроси;

- 2012 г. в рамките на един месец фрегата „Верни“ с екипаж от 131 военнослужещи, от които 17 офицери, 54 сержанти и 60 матроси;

- 2013 г. в рамките на един месец фрегата „Дръзки“ с екипаж от 131 военнослужещи, от които 17 офицери, 54 сержанти и 60 матроси.

До момента са участвали 1324 военнослужещи, от които 174 офицери, 503 сержанти и 647 матроси.

Участие на ВС на Република

лост, областен секретар на СОСИ - Бургаска област, председател на Управителния съвет на асоциация „Институт за научноизследователска и мониторингова дейност в регион Евразия“ - Бургас, военен кореспондент, изложи историята на НАТО, приемането на Република България в организацията и десетгодишното участие на българските въоръжените сили в мисии, възложени на НАТО, както и участието на Военноморските сили в мисии и съвместни учения в районите на Черно и Средиземно море и Аденския залив на Индийски океан.

Основава Атлантическият клуб. Това е първата неправителствена атлантическа асоциация в страна, която не членува в НАТО. От октомври 1992 г. Атлантическият клуб е асоцииран с Асоциацията на Атлантическия договор първоначално като наблюдател, а след това с пълноправен статут.

На 30 април 1991 г. става второто посещение на български министър-председател (Димитър Попов) в Главната квартира на НАТО. През същата година (12-14 юни 1991 г.) се състоя и първото посещение в България на генерален секретар на

Министерски съвет. Нормативната база, определяща възможностите и механизма за участие на нашата страна в усилията за поддържане на мира, включва разработената през 1994 г. и утвърдена от правителството национална Концепция за участие на Република България в операции по поддържане на мира (ОПМ) и Закона за отбраната и Въоръжените сили на Република България.

Общо в мисии и операции на НАТО Въоръжените сили на Република България, до 24.03.2014 г., са участвали с 12 802 военнослужещи, от които 2 304 офицери, 2 942 сержант, 7 530 войници (матроси) и 26 държавни служители.

Участие в операцията на Стабилизиращите сили на НАТО (SFOR) в Босна и Херцеговина

В операцията на Стабилизиращите сили на НАТО (SFOR) участвува от месец юни 1997 г. до месец ноември 2001 г. с инженерен контингент (национален елемент и инженерно-строителен взвод) в състава на холандския контингент. От месец ноември 2001 г. участието на инженерния контингент е трансформирано и до месец април 2005 г. участваме с механизиран взвод. Общо са участвали 9 инженерни контингента - 276 военнослужещи и 9 механизирани взвода - 312 военнослужещи. Допълнително от януари 2002 г. до януари 2005 г. участваме в операцията и с охранителна рота, като общо са участвали 7 охранителни роти, с общ численост 1134 военнослужещи. От юли 1998 г. до януари 2001 г. в тази операция участваме и с транспортен взвод от БА, като общо са участвали 4 транспортни взвода, с личен състав от 97 военнослужещи.

Общо в операцията на Стабилизиращите сили на НАТО (SFOR) са участвали 29 контингента с общ численост 1819 военнослужещи, от които 180 офицери, 324 сержанти и 1315 войници.

Участие на Въоръжените сили на Република България в операцията на Международните сили за поддържане на сигурността, в Афганистан.

България в КФОР започва от 9.02.2000 г. с инженерно-строителен взвод с численост до 40 военнослужещи, трансформиран от 8.05.2006 год. в инженерен взвод и група за подготовка на Косовските сили за сигурност с обща численост до 48 военнослужещи. Към момента българският континент е в състав от 10 военнослужещи.

До 24.03.2014 г. в операцията на Стабилизиращите сили на НАТО (KFOR) в Косово са участвали 942 военнослужещи, от които 256 офицери, 301 сержант и 385 войници.

Участие на военнослужещи от Българската армия в тренировъчната мисия на НАТО /NTM-I/.

В състава на Тренировъчната мисия на НАТО (NTM-I) за обучение на иракската армия и сили за сигурност в Багдад, Ирак, в периода от март 2005 г. до март 2008 г., БА участва с инструктори. Дейността на NTM-I е фокусирана върху подготовката и обучението на среден и ръководен персонал. По своята същност няма боен характер, тя е отделна операция, допълваща другите международни усилия по възстановяването на Ирак. От 10.01.2009 г. до края на 2011 г., когато бе прекратено участието в тази операция, Република България продължи участието си в Тренировъчната мисия с двама офицери, дислоцирани в база „Ал Рустамия“ в Багдад.

За периода на провеждане на операцията в нея са взели участие общо 26 офицери от Българската армия.

Участие на военнослужещи от ВС на Република България в плаващия щаб на Постоянната военноморска група на НАТО № 2 (SNMG2).

През март 2009 г. НАТО се включва в борбата с пиратството в района покрай бреговете на Сомалия с участието на постоянните си военноморски групи, като операцията е наречена „Съюзен защитник“ (Allied Protector), която през август същата година прераства в операция „Океански щит“ (Ocean Shield). НАТО поддържа 4 бр. постоянни военноморски групи, които участват в тези операции. С решение

България с фрегата „Дръзки“ в операцията на НАТО „Обединен защитник“ (UNIFIED PROTECTOR) – в момента няма участие.

В съответствие с приетите резолюции № 1970 и № 1973 от 2011 г. на Съвета за сигурност на ООН, за защита на цивилните граждани и на зоните с цивилно население в Либийската арабска джамахирия от заплахи за нападение и за налагане на оръжейно ембарго срещу Либия, на 22 март 2011 г. Североатлантическият съвет на НАТО (NAC) одобрява провеждане на операцията на НАТО „Обединен защитник“ (UNIFIED PROTECTOR). От Военноморските сили на Република България участие в операцията взе фрегата „Дръзки“ с екипаж и група за специални операции – общо 160 человека. Участието на формироването е за период от 40 дни, от 27.04.2011 г. до 4.06.2011 г. Допълнително участие взеха и петима щабни офицери в щабовете на операция взеха в периода юли – ноември 2011 г.

Общо са участвали 165 военнослужещи, от които 25 офицери, 65 сержант и 75 матроси.

Тържественото мероприятие завърши с гледане на телевизионен филм на Българския военен канал за участието на български военни формирования в Афганистан. Две певици от вокална група „Точно време“ с ръководител Жени Лалчева и група от ансамбъл „Китка“ към Военен клуб - Бургас с ръководител Мария Маркова закриха събранието с изпълнение на съвременни и български народни песни.

Дотук за 10-годишния юбилей на България в НАТО. А в следващия брой очаквайте темата за единството между бургаския рибарски и аквакултурен бизнес, местните инициативни рибарски групи, неправителствения сектор, ръководството на ИАРА, заместник-министр Валентина Маринова от Министерството на селското стопанство и храните и евродепутата Илиана Йотова за създаване на Консултивен център на Европейския съюз по рибарство и аквакултури в Бургас и отговарящ за цялото Черно море.

Снимки: кап.1 р.о.р. Цветан Жеков